

С. Р. Тагієв
кандидат юридичних наук,
голова Апеляційного суду
Чернігівської області

СУДОВИЙ КОНТРОЛЬ ПРИ НЕГЛАСНОМУ ОБСТЕЖЕННІ ЖИТЛА ЧИ ІНШОГО ВОЛОДІННЯ ОСОБИ

Уявляється, що найбільш необхідна людина може у своєму будинку не підкорятися навіть всій королівській владі. Будинок може бути хитким, його дах може бути ненадійним, його може продувати вітер, всередину може увірватися буря, може забивати дощ, — але Король Англії не може туди увійти, усі його повноваження не дають йому права переступати поріг халупи, що розвалюється.

*Вільям Пітт, прем'єр-міністр Великобританії
(1783–1801)*

Конституційне право на недоторканність житла покликане забезпечувати свободу особи від незаконних вторгнень будь-яких суб'єктів до її житла, сфери особистого життя і гарантується особі незалежно від того, є вона громадянином України, іноземцем чи особою без громадянства.

Розглядаючи клопотання слідчого або прокурора при проведенні такої негласної слідчої (розшукової) дії, як негласне обстеження житла чи іншого володіння особи, слідчий суддя повинен у край серйозно підходити до його розгляду, враховуючи особливості цієї слідчої дії, практику Європейського суду з прав людини, керуватися принципом верховенства права і методом жорсткої «фільтрації», але дотримуючись балансу між громадськими інтересами та правами і свободами людини. Враховуючи, що інститут негласних слідчих (розшукових) дій запроваджується вперше, а законодавцем не враховано всі обставини таємного вторгнення у приватне життя людини, важливе значення має судовий контроль з подальшою судовою правотворчістю, з відповідною судовою практикою, яка мала б креативне значення.

Метою статті є висвітлення проблемних питань судового контролю при негласному обстеженні житла чи іншого володіння особи згідно з нормами глави 21 КПК.

Дослідженню різних аспектів забезпечення права особи на недоторканність житла приділено значну увагу в науковій літературі, зокрема у роботах О. В. Биваліна О. В. Бикова, В. Ф. Бойко, В. Д. Бринцева, Л. Д. Воєводіна, Л. В. Головка, І. В. Гришина, Ю. М. Грошевого, В. Є. Коновалової, В. Т. Матяренка, А. Ю. Олійника, І. Л. Петрухіна, Ф. М. Рудинського, В. Н. Шелестюкова, В. Ю. Шепітька, В. І. Чорнобука та ін.

У Конституції України повною мірою закріплено особливий статус суду, що дозволяє говорити про його вагоме значення у сфері охорони прав та свобод людини і громадянина. Законодавчі ініціативи в царині прав людини, запровадження елементів змагальності, судового контролю та інших інститутів свідчать про прагнення законодавця побудувати нову модель кримінального процесу.

Житло, житлове середовище людини на всіх історико-культурних періодах розвитку людства відігравали роль психологічної «ніші», що дозволяє досягти максимального відособлення та індивідуалізації. Ця роль має особливе значення в сучасних умовах урбанізації та інтенсифікації людської життєдіяльності.

Дім — це місце, в якому реалізується гуманістичний принцип існування людини у світі, простір стає населеним світом, гуманізація світу (перетворення його на населений) відбувається через думку-рефлексію про світ і про себе в світі як в єдиному можливому місці і способі існування, через вибудовування будинку як тіла, результату акту мислення — образу світу [2, с. 206].

З розвитком людства з'являлися норми права, які забезпечували недоторканність житла. Так, у Київській Русі таке право було закріплено в текстах Руської правди [3, с. 202–205]. На думку В. М. Шелестюкова, «непряма згадка про таке право в Руській правді може свідчити про досить тривалу історію його законодавчої регламентації» [4, с. 18].

Починаючи з епохи буржуазних революцій (XVIII ст.), другим після права людини на особисту недоторканність проголошувалося право на недоторканність житла, і проблеми його забезпечення почали стрімко вирішуватися після судової реформи 1864 р.

На межі XIX–XX століть у Російській імперії, до складу якої входила і Україна, існувала теорія кримінального процесу, яка розглядалася як система гарантій прав особи, в тому числі й права на недоторканність житла. Вчені П. Люблінський та І. Михайловський, за визначенням М. Чельцова-Бебутова, розвинули зазначену теорію: її сутність полягала у визнанні за судом ролі охоронця прав та інтересів особи (навіть від зазіхань самої державної влади) [5, с. 16].

У 1907 р. було прийнято законопроект «Про недоторканність особи», статті 15, 16 та 17 якого стосувалися недоторканності житла [6]. Разом із ними норми Статуту кримінального судочинства 1864 р. та Уложення про покарання кримінальні та виправні визначили загальні гарантії недоторкан-

ності житла від «незаконних та невірних зазіхань» з боку адміністративної влади.

Заслуговують на увагу дослідження виняткових підстав проведення огляду, освідкування та обшуку у царській Росії. За загальним правилом, встановленим ст. 105 Статуту кримінального судочинства, зазначені процесуальні дії зобов'язані були проводити судді (судові слідчі прирівнювалися до них) особисто. Рішення судді про особисте проведення слідчих дій не вимагало складання відповідного процесуального документа, тому що за своїм змістом було юридичною підставою. Суспільство на той час ставилося до суду як до «фортеці громадянської свободи» [5].

Найбільш широке коло каральних дій, що порушують право на недоторканність житла («домовое право»), охоплювало Кримінальне Уложення 1903 р. В кінці XX ст. у всіх республіках СРСР норми кримінального законодавства певною мірою захищали недоторканність житла.

Міжнародно-правові акти у сфері прав людини проголошують серед основоположних прав право на житло та його недоторканність. Так, у ст. 12 Загальної декларації прав людини зазначається: «Ніхто не може зазнавати безпідставного втручання у його особисте та сімейне життя, безпідставного посягання на недоторканність його житла, таємницю його кореспонденції» [7, с. 4]. Аналогічні права проголошені і в Міжнародному пакті про громадянські і політичні права (ст. 17) [8, с. 124] та в Європейській конвенції про захист прав людини і основоположних свобод (ст. 8) [9, с. 9].

Конституція України гарантує недоторканність житла (ст. 30). Згідно з положенням цієї статті забороняється проникнення до житла чи до іншого володіння особи, проведення в них огляду чи обшуку інакше як за вмотивованим рішенням суду. Насамперед зазначається, що можливий інший, встановлений законом порядок проникнення до житла чи до іншого володіння особи, проведення в них огляду чи обшуку у невідкладних випадках, пов'язаних із врятуванням життя людей та майна чи з безпосереднім переслідуванням осіб, які підозрюються у вчиненні злочину [10, с. 9].

КК (ст. 162) встановлено відповідальність за дії, пов'язані з незаконним проникненням в житло чи інше володіння особи, проведенням в них огляду чи обшуку, а так само з незаконним виселенням, чи інші дії, що порушують недоторканність житла громадян [11, с. 57].

Однією із загальних засад кримінального провадження є недоторканність житла чи іншого володіння особи (п. 6 ч. 1 ст. 7 КПК) [12, с. 7].

Згідно зі ст. 13 КПК не допускається проникнення до житла чи до іншого володіння особи, проведення в них огляду чи обшуку інакше як за вмотивованим судовим рішенням, крім випадків, передбачених цим кодексом [12, с. 10]. Отже, все, що відбувається в житлі, не може бути розголошене без згоди зацікавлених осіб. Доступ до житла сторонніх осіб можливий лише за чітко вираженої згоди громадян, які проживають у ньому.

Законодавець вперше в КПК визначив житло як будь-яке приміщення, що знаходиться у постійному чи тимчасовому володінні особи, незалежно від його призначення і правового статусу, та пристосоване для постійного або тимчасового проживання в ньому фізичних осіб, а також всі складові такого приміщення. Не є житлом приміщення, спеціально призначені для утримання осіб, права яких обмежені за законом (ч. 2 ст. 233 КПК) [12, с. 124]. Але, на нашу думку, приміщення для тривалих побачень у місцях позбавлення волі підпадають під поняття «житло». Щодо визначення поняття «інше володіння особи», необхідно зазначити, що окремі громадяни сьогодні мають на праві приватної власності крамниці, ресторани, кафе, бари, їдальні, майстерні, заводи і фабрики та багато інших приміщень, які також є «іншим володінням особи». Цивільне законодавство дає особі безліч інших можливостей для реалізації права на володіння.

Щоб судова практика була сталою і визначеною, в КПК також вперше визначено поняття «інше володіння особи» (ч. 2 ст. 233 КПК), під яким розуміють транспортний засіб, земельну ділянку, гараж, інші будівлі чи приміщення побутового, службового, господарського, виробничого та іншого призначення тощо, які знаходяться у володінні особи [12, с. 125]. Водночас і конституційна норма, і наведені норми КПК дещо відрізняються від формули, передбаченої ч. 2 ст. 8 Європейської конвенції з прав людини. В ній не йдеться про інше володіння особи. Тобто Україна, передбачаючи недоторканність не тільки житла, а й іншого володіння особи, встановлює більш широкі права особи, ніж це передбачено Європейською конвенцією, і цим створює для своїх правоохоронних структур складніші умови діяльності, ніж у країнах Європи.

Належний судовий контроль, об'єктивне й незалежне досудове слідство, на наше переконання, неможливі без наявності слідчого судді як об'єктивного і незалежного дослідника обставин вчиненого злочину. Поява у вітчизняному кримінальному процесі інституту слідчого судді — це правильний шлях до вирішення низки проблем на стадії досудового розслідування. З його запровадженням відпаде частина невластивих як слідчому, так і прокуророві функцій, а чіткий розподіл останніх на стадії досудового розслідування служитиме гарантією реалізації принципу змагальності.

Що стосується негласного обстеження житла чи іншого володіння особи, то слід врахувати, що така негласна слідча дія проводиться у кримінальному провадженні щодо тяжких або особливо тяжких злочинів (ст. 267 КПК).

Негласні слідчі дії — «це не судовий розгляд і навіть не підготовчі дії до судового засідання. У цих правовідносинах ще немає сторін, що характерно для кримінального процесу. У процедурі, в якій вноситься подання про судовий дозвіл, особа, яка перевіряється, не учасник процесу і знати про нього не повинна. Відкритості, гласності і змагальності сторін в цьому процесі бути не може» [13].

За загальними положеннями про негласні слідчі (розшукові) дії така процедура проводиться за ухвалою слідчого судді. В іншому випадку ця негласна слідча (розшукова) дія можна провести відповідно до ст. 250 КПК у виняткових невідкладних випадках, пов'язаних із врятуванням життя людей та запобіганням вчиненню тяжкого або особливо тяжкого злочину, передбаченого розділами I, II, VI, VII (статті 201, 209), IX, XIII, XIV, XV, XVII Особливої частини КК до постановлення ухвали судді [12, с. 116–117].

У випадках коли державні органи мають право проводити обшуки без відповідної постанови судової влади, внутрішнє законодавство має передбачати «дуже жорсткі обмеження таких повноважень, щоб не допустити випадків порушення положень, що містяться у ст. 8 Європейської конвенції з прав людини» [14].

Таким чином, судовий контроль визнається найважливішим атрибутом при проведенні зазначеної негласної слідчої (розшукової) дії. Відповідно до ч. 1 ст. 250 КПК прокурор зобов'язаний невідкладно після початку такої негласної слідчої (розшукової) дії звернутися з відповідним клопотанням до слідчого судді, який або виносить ухвалу про дозвіл на проведення негласної слідчої (розшукової) дії, або відмовляє в наданні такого дозволу з наступними наслідками. Слід було б у цій статті конкретно зазначити строки звернення прокурора до суду, які, на нашу думку, не повинні перевищувати 18 годин.

Виконання будь-яких дій з проведення негласної слідчої (розшукової) дії має бути негайно припинено, якщо слідчий суддя постановить ухвалу про відмову в наданні дозволу на його проведення. Отримана внаслідок такої негласної слідчої (розшукової) дії інформація має бути знищена в порядку, передбаченому ст. 255 цього Кодексу.

Враховуючи, що ч. 1 ст. 253 КПК передбачає письмове повідомлення підозрюваного та його захисника про обмеження конституційних прав, то, на наше переконання, доцільно повідомляти про дату знищення отриманої інформації. Такий підхід повністю відповідав би практиці Європейського суду з прав людини і духу Конвенції.

Згідно з ч. 1 ст. 267 КПК обстеження житла чи іншого володіння особи може бути проведено слідчим на підставі ухвали слідчого судді за клопотанням прокурора або за клопотанням слідчого, погодженого з прокурором (ч. 3 ст. 246 КПК), з метою:

- 1) виявлення і фіксації слідів вчинення тяжкого або особливо тяжкого злочину, речей і документів, що мають значення для їх досудового розслідування;
- 2) виготовлення копій чи зразків зазначених речей і документів;
- 3) виявлення та вилучення зразків для дослідження під час досудового розслідування тяжкого або особливо тяжкого злочину;
- 4) виявлення осіб, які розшукуються;
- 5) встановлення технічних засобів аудіо-, відеоконтролю особи.

Аналіз зазначених цілей дозволяє дійти висновку, що при проведенні такої негласної слідчої (розшукової) дії самі носії сліду, речі, документи вилученню не підлягають.

Також слід мати на увазі, що слідчий, прокурор при внесенні клопотання про дозвіл на проведення такої негласної слідчої (розшукової) дії повинен керуватись загальними положеннями про негласні (розшукові) дії, передбаченими § 1 глави 21 КПК.

Слідчим суддею в цьому випадку відповідно до ст. 247 КПК є голова апеляційного суду або за його визначенням інший суддя апеляційного суду АРК, апеляційних судів областей, міст Києва та Севастополя, у межах територіальної юрисдикції якого знаходиться орган досудового розслідування. Згідно з ч. 2 ст. 20 Закону України «Про судоустрій і статус суддів» голова апеляційного суду, його заступники призначаються на посади строком на п'ять років із числа суддів цього суду та звільняються з посад Вищою радою юстиції за поданням відповідної ради суддів.

Призначення судді на адміністративну посаду без додержання вимог цього Закону не допускається (ч. 4 ст. 20 Закону України «Про судоустрій і статус суддів»). Звідси випливає, що судді, які виконують обов'язки голови апеляційного суду, не мають права виконувати функції слідчого судді, передбачені КПК, а також призначати їх своїми наказами.

Закон зобов'язує слідчого суддю розглянути клопотання про надання дозволу на проведення негласної слідчої (розшукової) дії протягом шести годин з моменту його отримання. Основний критерій, якому повинна відповідати умова невідкладності, — це заснована на доказах переконаність слідчого у тому, що при непроведенні негласного проникнення в житло докази, які мають бути отримані, буде знищено, зіпсовано, вони змінять свої властивості або зникнуть.

При розгляді клопотання слідчий суддя повинен акцентувати на таких моментах:

- законність ініціювання та процесуальна необхідність проведення негласної слідчої (розшукової) дії;
- гарантії невтручання у приватне життя інших осіб, які мешкають з особою, стосовно якої буде проводитись негласні слідчі (розшукові) дії;
- збалансованість обсягу проведення негласної слідчої (розшукової) дії з урахуванням вчиненого і можливість отримання та використання інших доказів;
- упевненість у тому, що інформацію буде отримано стосовно конкретної особи.

Слідчий суддя постановляє ухвалу про дозвіл на проведення негласної слідчої (розшукової) дії, якщо прокурор, слідчий доведе наявність достатніх підстав вважати, що:

— вчинено злочин відповідної тяжкості (п. 1 ч. 3 ст. 248 КПК). Слід розуміти, що правова кваліфікація злочину із зазначенням статті (частини статті) КК відповідає тяжкому або особливо тяжкому злочину;

— під час проведення негласної слідчої (розшукової) дії можуть бути отримані докази, які самостійно або в сукупності з іншими доказами можуть мати суттєве значення для з'ясування обставин злочину або встановлення осіб, які вчинили злочин (п. 2 ч. 3 ст. 248 КПК).

Зокрема, має бути зазначено цілі, що переслідуються (ч. 1 ст. 267 КПК). Проведення інших заходів, не передбачених ч. 1 ст. 267 КПК, заборонено. Одночасно можуть переслідуватись одна або декілька цілей, згаданих у ч. 3 ст. 246 КПК.

Слідчий суддя повинен бути досвідченим фахівцем у галузі криміналістики та оперативної техніки для того, щоб повністю розуміти суть криміналістичних методів, роботи оперативно-криміналістичної техніки та методики їх застосування.

Здійснюючи судовий контроль, слідчий суддя повинен переконатися в тому, що у відомостях про житло чи інше володіння особи відображено дані про власника (власників), орендарів тощо, надано копії документа, що встановлює право, зазначено точну юридичну адресу і місце розташування володіння, а в деяких випадках — точні географічні координати (з використанням GPRS). Не слід забувати, що, вивчаючи відомості про особу (п. 4 ч. 2, п. 3 ч. 4 ст. 248 КПК), необхідно враховувати і статус тих, хто наділений імунітетом (дипломати, народні депутати, судді тощо), при цьому керуватися спеціальними законами, які гарантують недоторканність їх житла та володіння.

Поняття речових доказів та документів наведено у статтях 98, 99 КПК. Зокрема, проникаючи у володіння особи з метою виявлення, фіксації слідів вчинення тяжкого або особливо тяжкого злочину, виготовлення копій чи зразків речей та документів та їх вилучення для дослідження (пункти 1–3 ч. 1 ст. 267 КПК), слідчий суддя повинен мати повне уявлення про ці об'єкти, вичерпну інформацію про те, якими криміналістичними методами виявлятимуться, фіксуватимуться і вилучатимуться сліди скоєних злочинів, а також копії речей та документів.

Виконання такої негласної слідчої (розшукової) дії без обґрунтування можливості отримання під час проведення негласної слідчої (розшукової) дії конкретних доказів, які самостійно або в сукупності з іншими доказами можуть мати суттєве значення для з'ясування обставин злочину або встановлення осіб, які його вчинили, недопустимо. Інакше це нагадуватиме «риболовлю», де, можливо, «виловлять» докази або відомості, що цікавлять.

На нашу думку, законодавцеві доцільно пункти 1–3 ч. 1 ст. 267 КПК об'єднати в один пункт, оскільки всі переслідувані цілі, які стосуються виявлення, фіксації, виготовлення копій слідів, речей, документів та вилучення

цих копій та зразків, зосереджені довкола речових доказів — пересвідчення у їх наявності та виконання зазначених вище процесуальних дій. Вилучення оригіналів документів, будь-яких предметів зі слідами тощо ця негласна слідча (розшукова) дія не передбачає.

Однією з цілей проникнення та обстеження житла чи іншого володіння особи є виявлення осіб, які розшуковуються в кримінальному провадженні. Відповідно до ст. 276 КПК повідомлення про підозру тягне за собою визнання особи підозрюваною. Одночасно слідчий, прокурор зобов'язані виконати в повному обсязі вимоги статей 277, 278 КПК.

Якщо під час досудового розслідування місцезнаходження підозрюваного невідоме, то слідчий, прокурор оголошує його розшук (ч. 1 ст. 281 КПК). Про оголошення розшуку виносяться окрема постанова, інформація про що в обов'язковому порядку вноситься до Єдиного реєстру досудових розслідувань (далі — ЄРДР) (ч. 4 ст. 280 та ч. 2 ст. 281 КПК), і тільки після цього підозрюваний вважається особою, яка розшукується.

Слідчий суддя, розглядаючи подання про проведення негласної слідчої (розшукової) дії з метою виявлення осіб, які розшукуються, повинен врахувати, що разом із поданням слідчого, прокурора має бути надано:

— витяг з ЄРДР із зазначенням статті (частини статті) закону України про кримінальну відповідальність за вчинення тяжкого або особливо тяжкого злочину (п. 5 ч. 5 ст. 214 КПК);

— витяг з цього реєстру про оголошення розшуку підозрюваного (ч. 2 ст. 281 КПК) або про зупинення досудового розслідування за п. 2 ч. 1 ст. 280 КПК;

— копію постанови про оголошення підозрюваного в розшук (ч. 2 ст. 281 КПК);

— копію постанови про зупинення досудового розслідування у випадку переховування підозрюваного від органів досудового розслідування та суду з метою ухилення від кримінальної відповідальності (п. 2 ч. 1 ст. 280 КПК);

— копію письмового повідомлення про підозру у скоєнні тяжкого або особливо тяжкого злочину (ст. 277 КПК);

— відомості про вручення повідомлення про підозру, або про спосіб вручення, передбачені цим Кодексом для вручення повідомлень (ч. 1 ст. 278 КПК), а також витяг з ЄРДР про дату та час повідомлення про підозру (ч. 4 ст. 278 КПК).

Слідчий суддя також повинен бути переконаний, що в період досудового розслідування було вжито всіх дозволених законом інших можливостей для встановлення місцезнаходження підозрюваного саме в конкретному житлі чи іншому володінні особи.

Майже кожна людина хоч раз у житті підозрювала, що за нею здійснюється спостереження або прослуховування її розмов у приміщеннях або в телефонному режимі.

Наявність у законі (п. 5 ч. 1 ст. 267 КПК) підстав для встановлення технічних засобів аудіо- та відеоконтролю особи в житлі або іншому її володінні може підсилити ці сумніви. Але чітка регламентація закону, його виконання лише у випадках, передбачених ним, надасть упевненість про гарантії дотримання прав і свобод кожного. Аудіо-, відеоконтроль місця (ст. 270 КПК) і спостереження за особою (ст. 269 КПК) є самостійними негласними слідчими (розшуковими) діями і можуть бути проведені в публічно доступних місцях.

Пункт 5 ч. 1 ст. 267 КПК передбачає аудіо-, відеоконтроль у житлі чи іншому володінні особи шляхом встановлення технічних засобів після таємного проникнення і має певні цілі. При проведенні такої негласної слідчої (розшукової) дії слід врахувати, що одночасно має місце як таємне проникнення, так і проведення конкретної дії — встановлення спецтехніки для аудіо- і відеоконтролю за особою. Найбільший ризик порушення прав особи може виникати при проведенні його у житлі. Тому при санкціонуванні цієї негласної слідчої (розшукової) дії слідчий суддя повинен враховувати, що:

- житло — це простір, у якому реалізуються всі елементи приватного життя, у якому людина, перебуваючи наодинці, максимально відчуває себе вільною;

- у житлі можуть проживати інші особи, не причетні до злочину, який розслідується.

Таким чином, узагальнюючи викладене вище, слід наголосити, що забезпечення дієвого судового контролю при негласному обстеженні житла чи іншого володіння особи вимагає законодавчого врегулювання ряду норм глави 21 КПК.

Так, після проведення негласної слідчої (розшукової) дії до постановлення ухвали слідчого судді, що передбачено ч. 1 ст. 250 КПК, прокурор зобов'язаний невідкладно після початку такої негласної слідчої (розшукової) дії звернутися з клопотанням до слідчого судді. Доцільно після слова «невідкладно» доповнити статтю словами «але не пізніше 18 годин».

У п. 5 ч. 1 ст. 267 КПК варто передбачити цілі, яких необхідно досягти при встановленні технічних засобів аудіо-, відеоконтролю особи, а в клопотанні прокурора і слідчого, в ухвалі судді вони мають бути конкретно деталізовані. Крім того, на рівні Кабінету Міністрів України нормативно слід визначитися з переліком такої апаратури та порядком її сертифікації.

Забезпечуючи принцип пропорційності, слід вжити заходів, щоб негласні слідчі (розшукові) дії відразу ж були припинені, якщо в них зникає нагальна потреба. Прокурор повинен (а не має право) «прийняти рішення про припинення проведення негласних слідчих (розшукових) дій, якщо в таких діях більше немає потреби» [15].

Список використаних джерел

1. Свобода інформації та право на приватність в Україні. — Х., 2004. — Т. 2. — С. 11.
2. *Разова Е. Л.* Дом. Экзистенциальное пространство человека // Альманах молодых философов. — 2002. — Вып. 1. — С. 206–220.
3. Хрестоматия по истории СССР с древнейших времен до конца XV века ; под ред. М. И. Тихомирова. — М., 1960.
4. *Шелестюков В. Н.* Уголовно-правовые средства обеспечения неприкосновенности жилища : автореф. дис. канд. юрид. наук. — Красноярск, 2006.
5. *Люблинский П. И.* Этическое начало и свобода личности в уголовном процессе : речи перед диспутом // Право. — 1907. — № 50. — С. 3217.
6. *Гессен В.* Законопроект о неприкосновенности личности, внесенный министерством внутренних дел во вторую государственную думу // Право. — 1907. — № 51. — С. 3291.
7. Загальна декларація прав людини. — К., 1995. — С. 4.
8. Международный пакт о гражданских и политических правах от 16 декабря 1966 г. (Извлечение) // Международное право в документах : учеб. пособие / сост. : Н. Т. Балатова, Г. М. Мелков. — 3-е изд., перераб. и доп. — М., 2002. — 824 с.
9. Европейская конвенция о защите прав человека и основополагающих свобод от 4 ноября 1950 г. (Извлечение) // Международное право в документах : учеб. пособие / сост. : Н. Т. Балатова, Г. М. Мелков. — 3-е изд., перераб. и доп. — М., 2002. — 824 с.
10. Конституція України (із змінами і доповненнями). — К., 2006. — С. 9.
11. Кримінальний кодекс України. — К., 2009 — С. 57.
12. Кримінальний процесуальний кодекс України : офіц. вид. — К., 2012. — 356 с.
13. Определение Конституционного Суда РФ от 14.07.1998 г. № 86-0 «По делу о проверке конституционности отдельных положений Федерального Закона «Про оперативно-розыскную деятельность» по жалобе гражданки И. М. Черновой» // СЗ РФ. — 1998. — № 34. — Ст. 4368.
14. Рішення ЄСПЛ *Samenzind v. Switzerland*, December 16, 1997, RJD,1997-VIII, No. 61, para. 45.
15. Висновок щодо проекту Кримінального процесуального кодексу України. DG-I(2011) 16, (Страсбург, 02 листопада 2011 р, 91 С., п. 199).

Тагієв С. Р. Судовий контроль при негласному обстеженні житла чи іншого володіння особи

Анотація. У статті автор розглядає деякі питання судового контролю при негласному обстеженні житла чи іншого володіння особи за новим Кримінальним процесуальним кодексом України.

Ключові слова: судовий контроль, негласне обстеження, житло, інше володіння, особа.

Тагиев С. Р. Судебный контроль при негласном обследовании жилища или иного владения лица

Аннотация. В статье автор рассматривает некоторые вопросы судебного контроля в процессе негласного обследования жилья или другого владения личности по новому криминальному процессуальному кодексу.

Ключевые слова: судебный контроль, негласное обследование, жилье, другое владение, личность.

Tahiev S. Judicial Control while Covered Investigation of Dwelling Place or Other Private Ownership

Summary. Some issues of judicial control while covered investigation of a person's dwelling place or other private ownership according to the new Criminal Procedure Code are reviewed by the author in the article.

Key words: judicial control, covered investigation, dwelling place, other private ownership, person.